

TRYKSÅR SKAL VÆRE FORTID

Projektet "I sikre hænder" har med enkle midler og korte møder udryddet tryksår i hjemmeplejen på Frederiksberg. Nu er Brøndby også på vej, men det sker med små skridt, for så når man nemlig længere

AF ANNE GULDAGER

FOTO: MARK KNUDSEN/MONSUN

Med frokoststuen som kommandorum og en tavle som skarpeste våben har social- og sundhedshjælper Vivi Brix Jacobsen og hendes kolleger i Frederiksberg Hjemmepleje vundet kampen mod tryksår.

Den dag Infoa kigger forbi, er det 592 dage siden, at der sidst er set et tryksår (kategori 2-4), og i 212 dage har man heller ikke registreret, at der skulle være et på vej (kategori 1).

Det er dog ikke noget, de fejrer længere, som de gjorde

i begyndelsen, fortæller Vivi Brix Jacobsen. "Nu er det bare sådan vi gør".

VI OPDAGER, HVAD VI IKKE GØR

Projekt "I sikre hænder" startede i fem kommuner i 2013 som et pilotprojekt og er nu ved at blive rullet ud i yderligere 13 kommuner. Foruden tryksår har projektet fokus på medicinfejl, infektioner og fald.

Frederiksberg har været med helt fra begyndelsen. Så længe, at Vivi Brix Jacobsen dårligt kan huske, hvordan de gjorde før. Hun ved bare, at hun var så grebet af projektet, at hun bød sig

til som ressourceperson, for her var noget, der virkede, og som ikke måtte gå i glemmebogen. Nogle metoder og værktøjer med en direkte effekt på fagligheden og borgernes liv.

Det her tager udgangspunkt i selve faget, så det hænger fast på en helt anden måde og bliver en del af hverdagen.

At forklare projektet i detaljer lader sig ikke gøre. Blandt andet fordi det kommer forskelligt til udtryk fra kommune til kommune og fra pleje-enhed til pleje-enhed. Her i hjemmeplejen på Frederiksberg især ved hjælp af tavlen.

"Vi har lige sat en borger op i dag", siger Vivi Brix Jacobsen og peger på et navn på den del af tavlen, der er forbeholdt borgere "i risiko", og hvor små runde brikker

markerer, hvad det er, man skal være opmærksom på, og hvilke tjeklister der skal i sving.

Og nej, tjeklisterne er ikke bare endnu mere unødvendig og tidskrævende dokumentation, mener hun.

"Grundlæggende synes jeg, at det er godt at dokumentere. Men her er der ikke tale om, at vi dokumenterer, hvad vi gør. Her handler det om, at vi opdager, hvis der er noget, vi ikke gør".

KORTE MØDER

Et af projektets værktøjer er korte møder i forbindel-

»I SIKRE HÆNDER«

Målet med projekt 'I sikre hænder' er at give borgerne i ældreplejen en sikker pleje og behandling ved at reducere tryksår, medicinfejl, fald og infektioner. Det sker ved, at medarbejderne får metoder til at systematisere deres arbejdsgange.

Fem kommuner, herunder Frederiksberg, begyndte projektet i 2013. På baggrund af de gode resultater herfra er yderligere 13 kommuner, bl.a. Brøndby, ved at tage projektets metoder i brug.

Dansk Selskab for Patientsikkerhed, Sundhedsministeriet og KL står bag projektet.

SYNLIGHED. Værktøjer som tavlen har gjort det lettere at dele viden om borgerne, fortæller Vivi Brix Jacobsen.

se med frokosten, hvor en bordformand sørger for, at lige man lige får vendt status på de borgere, der er på tavlen. Møderne tager kun fem minutter, men tjener som sikkerhed for, at relevante ting kommer frem, forklarer Vivi Brix Jacobsen.

"Før gik man mere alene med tingene. Det kunne være svært at komme af med sin viden, hvis ikke man lige mødte de mennesker, som man syntes skulle have

det at vide. Det er svært at forklare, men det er som om det er blevet mere legalt at bringe noget op, fordi det med tavlen synliggøres på en anden måde".

Vivi Brix Jacobsen har været i hjemmeplejen længe nok til, at det langt fra er første gang, hun er med i noget, der skal skabe forandringer. "Jeg har også været på udmærkede kurser i for eksempel kommunikation, men det her tager udgangspunkt i selve faget, så det hænger fast på en helt anden måde og bliver en del af hverdagen", fortæller hun.

STARTEDE FORFRA MED AT TÆLLE

I Brøndby Kommune er man først lige gået i gang med projektet. Rehabiliteringsafdelingen på Gildhøjhjemmet er udvalgt til at være et af de tre steder, der starter. To sosu-assistenten, Randi Steiness og Linda Bergmann, udgør sammen med en sygeplejerske, afdelingslederen og en projektleder fra kommunen det "forbedringsteam", der skal tage det første lange træk, før resten af kollegerne for alvor kan inddrages.

Også her kan man på en tavle følge med i, hvor mange

dage, der er gået siden sidste tryksår: 14 dage.

"Vi fik et i forrige uge, og så må man jo starte forfra med at tælle", forklarer Randi Steiness.

Det er ikke kun det med at tælle, der starter forfra. Det, der virker i hjemmeplejen på Frederiksberg, virker ikke nødvendigvis på et plejecenter i Brøndby, Metoderne er de samme, men de skal sættes ind i en lokal sammenhæng og anvendes på den måde, der giver mest mening dér.

Arbejdet i forbedringsteamet er derfor organiseret

TRYKSÅR...

ud fra en model, hvor alle planlagte ændringer afprøves, evalueres og eventuelt ændres undervejs, inden de bliver en del af en rutine eller en retningslinje.

Teamets opgave denne onsdag, hvor Infoa overværer et møde, er at finde ud af, hvad der gik galt i kommunikationen, når der ikke er blevet handlet tilstrækkeligt på et trykspor.

Her udvikler vi selv instruksen, afprøver den, evaluerer den og laver den om, inden den sendes ud.

Hvem informerer aftenvagten, og skal der oprettes en plejeplan, hver gang nogen ser et lille rødt spor, går snakken blandt andet. Indtil den afbrydes af projektlederen: "Hold op, nu bliver I alt for konkrete".

Det er fordi, vi er så handlingsorienterede", svarer Linda Bergmann.

MAN KAN GODT BLIVE UTÅLMODIG

Når det lige er tryksår, man har valgt at lægge ud med og ikke et af projektets andre fokusområder medicinfejl,

infektioner og fald, er det ikke, fordi tryksår er et stort problem på stedet, understreger Randi Steiness.

"Det er sjældent, vi ser et tryksår. Men de metoder, vi bruger i udviklingen af nye arbejdsgange er svære og skal læres. Og så er det godt, at selve hændelsen ikke fylder så meget. Utilsigtede hændelser med medicin fylder mere, men når vi har fået arbejdsgangene ind under huden, kan vi lettere arbejde med dét".

Randi Steiness erkender, at det godt kan være svært at tage så små skridt ad gangen, når man i kraft af sit fag er meget handlingsorienteret.

"Vi har det meget med, at alting skal gå så hurtigt, og vi får masser af ideer hele tiden. Vi er jo handlingsmennesker i sundhedssektoren, og vi vil gerne bare gøre. Men det gode ved det her er netop, at vi kommer i dybden

PROCES. I Brøndby er man først lige gået i gang med projekt "I sikre hænder". Det er forbedringsteamet i rehabiliteringsafdelingen på Gildhøj-hjemmet, der skal tage det første lange træk, før resten af kollegerne for alvor kan inddrages. Fra venstre afdelingsleder Bente Grønhøj, projektleder Lene Nilsson, Randi Steiness og Linda Bergmann, begge social- og sundhedsassistenter, og sygeplejerske Christina Laustrup.

og får prøvet nye arbejdsgange af, før vi breder det ud. Normalt udvikles instruksen af en udviklingssygeplejerske ved et skrivebord, og jeg har i hvert fald aldrig oplevet, at vi har fået en instruks, hvor nogen har spurgt: 'Hvordan forstår du den her, og hvordan virker den for dig?' Her udvikler vi selv instruks, afprøver den, evaluerer den og laver den om, inden den sendes ud".

TRYKSÅR

Tryksår kan i yderste konsekvens medføre i knoglebetændelse og blodforgiftning. I projektet arbejder personalet i kommunerne med 'tryksårspakken', som beskriver de vigtigste elementer i plejen og behandlingen.

Første punkt i tryksårspakken er at screene nye borgere for, om de er i risiko for at få tryksår. På borgere i risiko anvender personalet hver dag HUSK-tjeklisten. Den beskriver fire elementer, som personalet skal være opmærksom på: Hud, Underlag, Stillingskifte og Kost. Tjeklisten hjælper til systematisk at observere borgernes helbred, så man hurtigt kan reagere på forandringer og forebygge tryksår.